

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 150 Lei
 Pe jumătate 75 Lei
 În străinătate 300 Lei

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIAREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
 Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
 a doua și a treia oră 4 Lei.

Gânduri de Rusalii

de Părintele IULIU

„Și dacă s'au împlinit cincizeci de zile, erau toți împreună adunați la un loc”, începe apostolul de astăzi. Despre ce e vorba aci? Despre aceea că toți cari țineau la Isus, apostoli, învățați și femei, se adunaseră la rugăciune, ca să ceară, dela Stăpânul tuturor, mângâiere în necazurile cari i-au cuprins după moartea și înălțarea la ceruri a lui Isus. Cu câtă căldură și cu cât foc s'or fi rugat apostolii, învățații și puținii credincioși! Cât de insetate erau sufletele lor după adevăr, după dreptate, după mângâiere! Și cât de bine s'au înțeles ei, cu toții, în rugăciune! Parecă-i vedem, cum vor fi rostit, cu psalmistul David, acelaș psalm pe care și noi îl rostim zilnic la vecernie: „Toate dela tine așteaptă să le dai nutremânt la vremea sa. Dându-le tu lor, vor aduna, deschizând tu mâna ta, toate se vor umplea de bunătate. Iară întorcându-ți tu fața ta, se vor turbura. Lua-vei spiritul lor, și se vor sfârși, și în țărâna sa se vor întoarce. Trimite-vei spiritul tău, și se vor zidi, și vei înnoi fața pământului” (psalm 103).

Aceasta a fost, după cum ne spune sfânta Scriptură, cea dintâi rugăciune comună a celor ce-l iubeau pe Domnul. Această rugăciune, rostită în sala Cinei celei de taină, s'a mutat apoi cu vremea în catacombe, în acele ascunzișuri ale pământului, unde se adunau credincioșii lui Isus în vremea celor trei veacuri de asuprire și de aspre persecuții. Aceeaș rugăciune comună se rostește și astăzi, de către creștinii noștri, în bisericile noastre, ori de câte ori preotul îi provoacă să se roage pentru vre-un bolnav sau mort.

Rugăciunea comună și atât de fierbinte a acestor cei dintâi credincioși ai Domnului a fost ascultată, pentru că nu poate mult „li-s'au arătat lor (apostolilor) limbi împărțite ca de foc, și s'au așezat pe unul fieștecarele din ei. Și s'au umplut toți de Spiritul Sfânt, și au început a vorbi în alte limbi, precum le da lor Spiritul a grăi” (Faptele Apostolilor 2, 4—5).

Care a fost urmarea pogorîrii Spiritului Sfânt?

Acei apostoli — cari erau mai înainte fricoși, plini de ură, iubitori de șederile înainte și îngânfați, sgârceți,

lăudaroși, fără vrednicie și necredincioși, — se schimbă dintr'odată, ca prin farmec, în oameni curajoși gata oricând a-și vărsa sângele pentru Isus; în iubitori de oameni, gata a-și jertfi toate plăcerile pentru semenii lor; în oameni modești și retrași, cari n'au nici o pretenție în această lume, decât cel mult să poată propovădui adevărul; în oameni darnici, cari nu numai că nu lăcomesc după bani și nu-și rețin șie-și averi, dar cerșesc dela alții pentruca să-și poată ajuta pe deaproapele; în oameni cari nu numai că nu se laudă, ci, dimpotrivă, își spun și vestesc tuturoră toate scăderile și păcatele; în oameni conștii de valoarea lor spirituală și mai pe sus de fire; în oamenii cei mai credincioși cari toți, fără nici o excepție, își varsă sângele pentru Hristos și evanghelie.

Ce a schimbat într'atâta pe apostoli?

Spiritul Sfânt și harul său cel preasfânt, care s'a așezat întru ei și i-a umplut cu Spirit Sfânt.

Ceice doriți să aflați marea deosebire între firea omenească și între firea harului dumnezeesc, citiți capitolul 54 a cărții a treia din „Imitațiunea lui Hristos” de Toma de Kempis, și veți afla cum îl schimbă pe om harul dumnezeesc, cum îl face din dobitoc om, din păcătos virtuos, din tovarăș al diavolului fiu al lui Dumnezeu, din părtaș al iadului moștean al împărăției cerurilor. Citiți, vă rog, această carte, pe care o puteți cumpăra cu abia 24 Lei, dela oricare librărie creștinească, și vă veți schimba cu desăvârșire, în cece privește toate gândurile voastre.

Și acuma, în aceste vremuri turburi și de ocară, când oamenii sunt mai lupi decât lupii, mai vulpi decât vulpile și mai răpitori decât toate fiarele pământului; în aceste vremuri de bejenie, când așezările statelor pocnesc și trosnesc din încheieturi și oamenii de bine nu sunt în stare să restabilească pacea pe care miniștri de externe ai anumitor țări o doresc cât mai iute alungată pe alte țărâmurii; când par'că și vânturile și ploile și anotimpurile și-au schimbat rosturile de mai înainte, — să ne dăm seama, că numai rugăciunea comună, făcută din inimă curată, asemenea apostolilor, ne poate mântui.

Această rugăciune ne va face să ne pocăim și spovedim, să ne împreunăm cu Hristos cât mai des prin sf. Cuminecătură, și astfel, umplându-ne cu Spirit Sfânt și cu har, să ne schimbăm gândurile și viața de până acum, vorba psalmistului: „Trimite-vei Spiritul tău și se vor zidi, și vei înnoi fața pământului”.

Omul cel mai sărac

Lacrimile, oftatele și vaietele oamenilor săraci izbucnesc în urma greutăților vieții; într'atâta suntem de îngreunați de necazuri încât azi mâine nici nu mai putem mângâia pe alții. De cele mai multe ori de aceea nu găsim cuvinte pentru mângâiat, fiindcă și noi avem lipsă de aceasta mângâiere și încurajare. Dar să nu desăvârșim ci să căutăm oameni, cari prin necazuri și sărăcie și-au câștigat cea mai desăvârșită fericire.

Să căutăm deci undeva pe cel mai sărac om. Pe cel cu totul sărac! Din a cărui suflet și conștiință s'a șters pe deplin orice urmă de proprietate și orice dor de a-se îmbogăți, și nici nu mai știe să se lipească de nimic pământesc. Oare există așa un om, care să privească de scop al vieții și de ocupațiune zilnică sărăcia? Căruia mărirea, bucuria și înălțarea e în lipsă, în necazuri și în cea mai desăvârșită abnegație. Cine și ce fel de om poate fi acela care își caută fericirea în sărăcie?

Acest om sărac și cerșitor e sfântul Francisc de Assisi. E cerșitorul cerșitorilor. Și lumea nu are așa fericire, ca să se poată asemăna cu fericirea lui. A se bucura și a cânta din suflet nimemii nu a știut ca dânsul, căci ochii lui încotinu zâmbesc și când te privesc par'că o muzică duiosă îți mângâie sufletul.

Și acum tu, om eu mintea sănătoasă, crezi, unde vei afla fericirea? Vei afla-o oare în știință, în frumsețe, în putere, în ranguri înalte sau în bogăție? O nu, dragul meu, te înșeli grozav dacă crezi astfel. Te înșeli, căci nu vei ajunge niciodată ca să poți zice că tu știi totul și că nu ai lipsă de sfaturile și știința altuia. Ești frumos și în putere? Dar gândește-te că vor veni anii bătrâneții, când va pierii toată frumsețea tinereții tale și poate o boală crudă îți va răpi puterea trupului.

Ești așezat în dregătorie înaltă și ești bogat? Oare știi tu că un altul mai în putere decât tine îți poate periclită locul, și bogăția în câteva minute se poate preface în nimic? Dar chiar dacă ai avea toate acestea, tot nu ești fericit. Nu, pentru că sufletul și inima ta râvnește tot mai mult și nu va fi fericită și mulțumită până nu va afla pe Acela pentru care ești făcut.

Da, atunci când vei afla pe Dumnezeu,

vei afla și fericirea. Și pe Dumnezeu să știi că niciodată nu-L vei găsi în bogățiile și în măririle pântecului. Caută-L pe El în umilință, în smerenie și în sărăcie și cu toată siguranța îl vei afla.

Iată dar că nu avem dreptul să ne plângem de greutate și sărăcie, fiindcă noi cari ne place să zicem că iubim pe Isus Hristos, trebuie să iubim sărăcia și suferințele, știind că prin aceasta mai ușor putem ajunge la El.

Om sărac și totuși fericit, cerșitor vesel, Sfânt, care ai suferit pururea! Tu dulce, bun și mângâitor Părinte, Sfinte Francisc, învață-ne și pe noi, ca în sărăcie și în necazuri să nu ne pierdem voioșia sufletului. Tu, sfânt pururea voios, dă-ne, Te rugăm, și nouă din zâmbetul dumnezeesc, căci mult și prea mult are din el sufletul tău curat.

Serban F. Găneșteanu

Vița și mlădițele

de păr. canonic Ion Agârbiceanu

În viața Sa petrecută între oameni, Mântuitorul Isus Hristos a spus cele mai frumoase și mai pline de înțelepciune pilde și asemănări. Cele mai mari și mai adânci adevăruri ale Legii celei noi Mântuitorul le-a pus în astfel de pilde și asemănări, pentru a fi pricepute de toată lumea.

Așa este și pilda spusă de Domnul despre viță și mlădițele ei. Mlădița de viță, pentru a aduce roadă, trebuie să rămână în viță, adică să crească din ea. O mlădiță tăiată sau smulsă din viță,

mai poate aduce nici o roadă. Nu numai că nu mai poate rodi, ci și verdeața avută și-o pierde, se usucă, și vierul o adună și o aruncă în foc, pentru că de altceva nu mai este bună. — Viața mlădiței vine din viță, tot suc și hrana ce o aduce trunchiul prin rădăcinile lui din pământ, nu mai poate trece în mlădița despărțită de viță, și e lucru firesc să se usuce: moare de foame.

Tot așa ne învață Mântuitorul, pășim și noi, dacă nu rămânem în Hristos. Pentru că El este viața cea adevărată a vieții celei sfinte și nemuritoare, iar noi creștinii suntem mlădițele. Dacă nu rămânem întru El, dacă ne deslipim ori ne îndepărtăm de El, izvorul vieții celei adevărate nu mai poate trece din Hristos în noi, și noi ne uscăm și nu mai suntem buni decât de a fi aruncați în foc, cași mlădițele tăiate dela viță. Noi ne pierdem tot suc și viața celei creștinești, pe care l-am avut, iar altul nou nu mai avem de unde primi în noi, fiind depărtați de Mântuitorul.

Dar cum putem noi rămânea în Hristos, și ce însemnează acest cuvânt? Ne spune același Isus: „Cine ține poruncile mele, rămâne întru mine”. Cine și ține nepătat cu păcat de moarte botezul, cine și ține nepătată mărturisirea și împărțășania cu cele sfinte, cine umblă pe urmele Domnului, purtându-și crucea cu răbdare, cu dragoste de Dumnezeu și de deapropel; cine nu strică nimic din lege și păstrează credința întreagă, acela e o mlădiță vie, care crește din vița Hristos, și duce o viață sfântă creștinească. O astfel de mlădiță nu se taie în veac, nici de moarte; ea rămâne mereu în legătură tainică cu vița Hristos, rămâne pururea verde, plină de roadă, nemuritoare.

Iar cei ce nu țin poruncile lui, sunt mlădițe care se taie de bună voie din vița Hristos, se usucă, se adună și în foc se aruncă, fiindcă de altceva nici nu sunt buni.

Târg păgânesc

Poporul nostru e dintre cele mai vechi popoare din Europa, și cu toate acestea în obiceiurile lui au rămas încă multe lucruri păgânești. Nu vom pomeni nici de atâtea credințe deșarte și sărbători fără rost, — pe cari biserica nu le ține, — ci vom stăruia asupra unei credințe, care nu poate fi decât hula și necinstire a numelui lui Dumnezeu.

În multe ținuturi locuite de români, țărani noștri fac din credință și implinirea ei un târg păgânesc cu Dumnezeu.

Are cineva un dușman, pe care nu-l poate dovedi să și-l depărteze din drum? El face îndată un târg cu Dumnezeu și-i zice: „Doamne, eu dau o slujbă la biserică, dau și zece, dar scapă-mă de cutare”. Și-i plătește preotului să-i facă slujbele, fără să-i spună, ce anume urmărește prin jertfa ce aduce. Sunt și români cari scriu negru pe alb, ce gând au cu slujba: să moară cutare, ori să-l pedepsească Dumnezeu într'altfel. În astfel de cereri păcatul lui e greu, dar mai greu e al preotului care ar sluji sf. Liturghie cu un astfel de gând, de a face rău deapropelui.

Altul n'a călcat pragul bisericii cu lunile sau cu anii, dar într-o noapte i-s'a furat un cal, o oaie, sau altceva dela casă. Iată-l, cu pălăria în mână în fața preotului, rugându-l și plătindu-i să facă rugăciuni, pentru că hoțul ori să-i aducă lucrul furat, ori să piară.

Sunt încă foarte mulți în poporul nostru, cari nu se gândesc la Dumnezeu și la poruncile lui, decât când dau de necaz. Și atunci, în gândul lor, încep a se târgui cu El: „cumpăr o icoană la biserică, un prapor, chiar un clopot, ori dau tămâie și lumânări, liturghii ori sărindare, numai ajută-mi, Doamne, să trec peste primejdie, peste boală ori să-mi destorn paguba făcută de alții”.

Foia „UNIRII POPORULUI”

Stanca Rodoleanca

meștera cărturărească

Bunul și milostivul Dumnezeu, în frumoasa și minunata sa grădină care se numește lume, a lăsat să trăiască tot felul de plante, flori și buruieni, unele bune și folositoare, altele rele și stricătore; și tot felul de dobitoace, unele cari aduc folos omului, iar altele cari sunt pacostea nu numai a oamenilor, ci și a altor dobitoace.

Omul — după cum ne spun cărțile sfinte — a fost făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu; dar pentru a rămânea așa cum a fost la început, preaițeleptul părinte al cerului i-a pus anumite legi și i-a dat porunci, pe cari el, omul, este dator să le țină, dacă nu vrea să se asemene dobitoacelor necuvântătoare. Cu sudoarea feții sale trebuie să-și câștige omul pâinea de toate zilele, din care să ajute și să dea și celui nevoiaș care nu și-o poate câștiga. Așa este scris în cărțile sfinte că trebuie să fie omul, dar cu toate acestea sunt și între oameni unii, cari se pot asemăna cu paserile cele stricătore, și cu fiarele cele răpitoare, cari trăiesc din munca și sudoarea altora, și cari folosindu-se de prostia ori de buna credință a unor oameni, le iau fără nici o milă pâinea din gura copiilor, pentru că să o

mănca ei nemuncită, și luată numai cu minciună și cu înșelătorie.

O astfel de gadină răpitoare și stricătorească era și Stanca lui Rodolea din Sălcești.

Încă la frageda vrâstă de șase-sprezece ani părăsise casa părintească și se duse cu o altă femeie din sat în Țara Românească de pe atunci, adică în Regat, cum li zicem noi azi.

Frumușică era Stanca și hârnicoasă încă, dar în Țara Românească în curând apucă pe pantă rea și slabă. Pe acasă nu mai trimise nici o știre, și doar abia alți oameni și femei cari mai mergeau ca să mai slujască pe ici pe colo, pe la bucatăriile ori grajdurile boerilor, câteva luni în vreme de toamnă și de iarnă, ca să mai câștige vre-o doi bănișori; aceștia mai aduceau câte o știre despre Stanca, pe care unii o văzură îmbrăcată ca pe cocoașele, alții ca pe țărancele de pe la Argeș, cu iia petecită și cu opinci, alții ea pe oltencele, vânzând pui pe stradă, alții cu corfa cu cucuruz fierț; ceace însemna că Stanca noastră trăia cum putea și se îmbrăca după cum căpăta halne, odată mai bine și de zece ori mai rău.

Cum va fi trăit și din ce, încă nu știa nimenea să spună cu deamănuntul. Unii spuneau că au văzut-o trăind cu un bulgar la țară, alții cu un neamț prin Galați, alții cu un turc prin Constanța, alții iarăși cu un jidan prin Corabia, ceace însemna că biata Stanca umbla dela bărbat la bărbat și din orăș în orăș prin întreaga Românie de pe atunci. Cu-

nunată pe lege n'a fost niciodată, ci trăia în fără de legi când cu unul, când cu altul, aci la oraș, aci la sate.

Părinții îi muriră, iar Stanca nici la îngropăciunea lor nu veni. Oamenii din sat începură să o uite, căci cei tineri cari mai umblau prin Regat n'o mai cunoșteau, și astfel nimenea nu mai povestea despre ea, ca și cum ar fi murit, sau ca și cum nici n'ar fi fost și ea în lume vreodată.

Dar iată, după cincizeci de ani, într-o bună zi, vine în sat o femeie bătrână, înveștată într-o crătință lată, ea pe la munții Săcuimii, — dar și crătința aceea veche și tocită — încălțată cu nește ghetec mari, petecite și strămbate cu vârfurile în sus, ca săniile; îmbrăcată cu un suman de pânură lung până la genunchi, dar vechiu și petecit, iar pe cap cu o cărpă, care oarecândva a fost albă. Era adică Stanca, care venea să caute căsuța și mormântul părinților săi.

Badea Pătru Rodolea văzându-se aproape de ceasul morții și dela Stanca, unica și deșmățata lui copilă — cum o numea — se mai având nici o știre, își luă un nepot de frate și îl ținu lângă sine, făcându-i testament pe mult-pușinul lui, care era o căsuță cu o grădinuță, două tăbluțe de loc și o luncușoară în valea Arinului, dar puse în testament și aceea, că dacă va veni Stanca ori vre-un copil dela ei, atunci să i-le dea ei. Până atunci ei să le folosească; iar de nu va mai veni nimenea, să-i rămână lui și moștenitorilor lui.

Ca și când bunul Dumnezeu ar avea nevoie de lumânările ori tămâia lor, de icoane, prapor ori chiar clopot! Și, dacă ar avea nevoie, ca și când noi am putea să-I dăm ceva de preț așa de mare, ca El să fie obligat a ne asculta! Dar ce-i poate da un om muritor Celui ce ține în mâna Sa cerul și pământul și însăși viața noastră, și Care e stăpânul tuturor văzutele și nevăzutele? Jertfa plăcută lui Dumnezeu e una singură: „inima înfrântă și smerită“, pe care Dumnezeu nu o va urgisi. El e părintele tuturor, și al dușmanilor noștri, și nu vrea moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu.

Acesta e Dumnezeu cel adevărat, cum ne învață legea creștină. Dar înainte cu două mii de ani, strămoșii noștri au crezut în alți zei, unii buni, alții răi, plini de patimi și răsbunări omenesti, și se pare că mulți români tot așa își închipuie și azi pe Dumnezeu, dacă încearcă să facă târg cu El, îmbiindu-I în schimbul ajutorului lucruri de-ale mânilor omenesti.

O femeie care nu doarme de 23 ani. Intr-o comună aproape de Seghedin trăiește văduva Rahila Papp, care de 23 ani n'a mai închis nici un ochiu, oricâte leacuri i-au dat doctorii, și care cu toate acestea a ajuns frumoasa vârstă de 76 de ani. Ea a durmit mai în urmă în noaptea de Paști a anului 1911, iară de atunci nu a mai putut adormi, oricât s'a trudit atât ea cât și medicii, cari o vizitează cu droala. Peste noapte ea odihnește într'un fotoliu (scaun umplut) și de 23 de ani n'a mai stâns lampa nici într'o noapte. Ea-și câștigă hrana de toate zilele spălând albiturile vecinilor și călcându-le frumos. Medicii au scris despre ea multe cărți, așa că numele ei e vestit în toată lumea.

Cețiți „UNIREA POPORULUI“

Toader Rodolea, vărul Stancăi, care ședea în casă, și lucrase pământul, era omul lui Dumnezeu. Cât ce o văzu și îi citi hârtiile din cari se vedea limpede că ea este Stanca lui Pătru Rodolea, sau *Stanca Rodoleanca*, după cum o numără prin regat —, îi zise:

— Uite, verișoară dragă, aici e testamentul uchiului meu și tatălui dumnitale. Până acum le-am ținut toate în rând — cum le vezi —, de acum dumneata ești stăpână, fă cu ele ce vrei, eu îți dau în seamă tot ce se află în testament.

— Nu! Că matală trebuie să-mi plătești folosința de atâția ani, — făcu Stanca.

— Ba eu zău nu-ți plătesc nimic, căci doară în testament este scris între martori că eu am avut dreptul să folosesc toate cele rămase până când vei veni dumneata ori cineva dintre copiii dumnitale, dacă ai copii.

— N'am copii, — zise Stanca; — dar matală să-mi plătești, altcum eu te dau la avocat.

— Așa??? — făcu Toader. — Vrei să umbli cu advocați? Bine, umbli. Eu am vrut să-ți las și roada de pe hotar, ca să ai ce mânca în iarna ce vine, căci după cum se vede de pe îmbrăcăminte și de pe desaga ce ai adus cu dumneata, în cincizeci de ani, cât ai umblat „tralalela“ prin lume, n'ai prea făcut procopseală. Dacă văd însă că ești rea, să știi că-ți las numai pământul gol, și apoi dă-mă la avocat.

Stanca merse pe jos până la oraș — căci n'avea bani nici să-și plătească trenul; — dar

Adunarea antirevizionistă dela Blaj

Participă mii de țărani — I. P. S. Sa Mitropolitul Vasile primește defilarea manifestanților — Pe Câmpia Libertății, mii de glasuri spun: „nici o palmă de pământ din pământul țării“

Blajul, vestit tocmai prin îndărjirea sa națională în timpurile când stăpânitorii cu pene de cocoș ne-ar fi înghițit foarte bucuși, nu putea tăcea acum când țara întregă s'a răscolită, pentru a atrage luarea aminte vecinilor de peste Tisa că granițele noastre sunt sfinte și că dacă, acum sunt 15 ani, am fost în stare să-i scăpăm pe ei de bolșevism și azi suntem în stare să ne apărăm hotarele contra lăcomiei lor mârșave.

Tot așa n'au putut tăcea comunele învecinate, români meoși și însulețiți cari, ca în toate zilele de importanță națională, au răspuns și acum cu mic cu mare la chemarea comitetului de inițiativă, acesta fiind compus din reprezentanții tuturor societăților culturale din Blaj. Lucru cu atât mai vrednic pentru ei, cu cât cerul era împânzit cu nouri groși cari aproape neîntrerupt și-au scuturat genele de roua dimineții.

Manifestația și defilarea

După serviciul divin din biserica catedrală, la ora 10^{1/2}, școlile de băieți se încolonează spre defilare, având în frunte grupa de cercetași din cohorta liceului de băieți. La urmă se înșiră satele. Coloana străbate, în sunete de trâmbiți, fanfare și urale, strada Regina Maria, Regele Ferdinand, Timotei Cipariu și piața I. Micu Clain. Înainte de a apuca spre Câmpia Libertății rândul manifestațiilor trece prin curtea metropolitană, unde, în pragul castelului, I. P. S. Sa primește defilarea, asociindu-se prin aceasta la sentimentele și aspirațiile lor. Dintre comunele participante am notat, pentru mulțimea participanților: *Sâncelul, Vesa, Ciufudul, Tiurul, Spătaclul, Măndrade, Crăciunel, Iclod, Pănade, Spini, Bița, Glogoveș și Micăsasa*. Cu mai puțini oameni am apucat să însemnăm comunele:

Lunca, Lodroman, Făget, Chesler și Tărlău și multe din cele dinspre Secaș. Coloana manifestațiilor a fost tot timpul împodobită cu plancarde cari complectau prin textul lor glasurile de argint ale școlărilor. Ele spuneau: „Hotarele noastre sunt sfinte. Le vom apăra contra oricui“, „Jos cu revizionistii. Trăiască România Mare, una și nedespărțită“, „Nici un petec de pământ din moștenirea lui Traian“, „Piară cei ce lăcomesc hotarele noastre“ ș. a.

Cuvântările

Ajunși pe Câmpia Libertății mulțimea se așează în fața tribunelor de curând construite. După rostirea rugăciunii „Tatăl nostru“... Rev. părinte *Iacob Popa*, canonic și membru în comitetul central al „Astrei“, deschide adunarea, arătând ce este și ce ar însemna pentru noi revizuirea tratatului de pace. Al doilea vorbește p. *Dr. Victor Macaveiu* canonic în numele capitolului și bisericii, apoi *Dr. Augustin Tătar* canonic, în numele Academiei Teologice, *Ioan F. Negruțiu* în numele Reuniunilor culturale din Blaj, *Dr. Alexandru Măcelariu*, în numele foștilor voluntari, *Dr. G. Borșan* în numele profesiunilor libere prof. *Dumitru Neda* în numele gazetăriei, prof. *Budiu Pavel* în numele ziarului „Universul“, *Dr. Adrian Nyerges* în numele comercianților și meseriașilor, sâteanul *Nicolae Simu* din Ciufud în numele țăranilor și *Dr. Coriolan Suciu* în numele primăriei Blaj. Un băiat din Bălcaciu declamă o poezie patriotică. Se dă apoi citire moțiunii (hotărâre) care se primește cu lungi și entuziaste aplauze. După închiderea adunării, tânărul plot. *G. Oprea* din muzica Reg. grăniceri cântă frumos și mișcător, „Cântecul Iancului“, dintr'un instrument — saxofon — pe cât de împopoțonat, pe

dească în satul ei, între sufletele nevinovate ale fetelor și nevestelor tinere.

dească în satul ei, între sufletele nevinovate ale fetelor și nevestelor tinere. În desaga ei, între niște zdrențe, își duse și niște cărți de joc vechi și unsuroase, o găoace mare de melc și o împletitură de sârmă în formă de șarpe. Cu aceste unelte își puse Stanca în gând să-și câștige pâinea de toate zilele, amăgind și înșelând lumea.

Tineretul e ușuratic și lesne de amăgit, și astfel Stancăi nu-i fu greu să atragă la ea mai întâi pe niște fetișcane cărora le da cu cărțile ca să le spună norocul, apoi pe niște neveste nepricupite și tinere zicând tuturor aproape aceleași cuvinte.

— Baba Stanca Rodoleanca
Din Țara Turcească
Să-ți dea cu ghiocul
Să-ți spună norocul
Să-ți spună din carte
Și să-ți facă parte
De un voinicel
Tras prin inel
Cu părul creț
Bun și iubet
Oacheș și înalt
Mândru și bogat
Cu părul ca noaptea
Cu ochii ca mura
Voinicel frumos
Înalt și spătos,
Să-l facem să vind
Cu lingura'n mână
În vreme de noapte

Umblase mult și cunoscuse multe femei stricate și nelegiuite. Își puse în gând deci ca toate șarlataniile și minciunile să le răspân-

atât de asemănător la sunet cu buciul românesc. Corul teologilor, acompaniat de întreaga adunare cântă „Deșteaptă-te Române”.

Câmpia Libertății a mai vuit odată de românism. Să știe lumea că românul e bun și liniștit, cât timp îi dai pace, dar foarte arțagos și aspru în pedepsirea acelor cari îl scot din sărite.

Moșlune

Noi mille de cetățeni — bătrâni, bărbați, juni, tineri — întruniți astăzi, 28 Maiu 1933, pe Câmpia Libertății de la Blaj — acolo unde moșii și părinții noștri, cu 85 de ani în urmă, la 3/15 Maiu 1848, au făcut jurământul mare, că vor lupta pentru libertatea națională — libertatea realizată deplin, integral în marea zi de 1 Decembrie 1918 la Alba-Iulia, și sancționată de aeropagul mondial dela Conferința de pace, care a fixat granițele noului stat românesc, reamintindu-ne suferințele milenare ale generațiilor ce s'au perândat în cursul veacurilor de împilare trupească și de încătușarea sufletescă,

Reamintind sângele vărsat al mucenicilor pentru libertatea națională a poporului românesc de pretutindeni, cum și sângele sutelor de mii ai noștri și ai fraților din vechiul Regat, cari au sângerat în războiul de întregire al neamului.

În fața îndrăznețelor încercări (așa numite) revizioniste, de a atinge tratatele de pace, și de a schimba hotarele țărilor, așa cum aceste hotare au fost fixate în temeiul dreptului de autodeterminare,

Ridicăm glas de protestare

Alături de întreaga populație a țării românești și alături de populația țărilor prietene: Polonia, Cehoslovacia și Jugoslavia

Căroră le transmitem hotărârea noastră ne-strămutată, de a ne apăra hotarele cu prețul supremelor jertfe, și până la ultimul om, împotriva tuturor celor cari ar încerca vre-odată să turbure așezarea noastră pe aceste plaiuri și între granițele actuale firești ale țării românești.

Trămitem din aceasta adunare omagiul nostru Regelui nostru mult iubit, M. Sale Regelui Carol II, și îl asigurăm că, până la unul, vom fi alături de el în lupta și în năzuința de-a păstra pentru veacuri țara și pământul românesc.

Așa să ajute Dumnezeu!

Unul din cei de față

Scufundarea unei bărci. O barcă transporta 50 de turci pe râul Kilkit. Fiind prea încărcată, a început a se scufunda, încându-se 33 de inși.

Manifestarea dela Diciosânmărtin

Satele românești de pe plaiurile moșiilor lui Ștefan cel Mare au strigat într'un singur glas, că vor apăra hotarele României Mari — Nu dăm nici un petec de pământ din moștenirea părinților noștri! — Respectarea tratatelor de pace cu orice preț!

28 Mai 1933

Mișcarea revizionistă a răscolit ca o furtună și bravele sate românești de pe valea Târnavei Mici. Ziua de 28 Mai a fost o măreață trezire a conștiinței naționale, amintind vremile de însuflețire dela 1 Decembrie 1918, când s'a proclamat unirea pe veci a Ardealului cu Patria Mamă. Orașul Diciosânmărtin a avut astăzi o zi, cum numai în timpuri istorice se pot vedea. A fost o minunată înfrățire între plugari, intelectuali și conducători, din care a izburat cu putere de uragan vijeliosul protest împotriva celor ce uneltesc fărâmițarea sfințelor noastre hotare.

Înăc din ceasurile dimineții au început să curgă spre oraș locuitorii comunelor din jur, începând cu *Cetatea de bală, Șilea, Sântădmărie, Iernut, Bobohalma*, iar din sus *Laslăul Mare, Bahnea, Blăj, Boian, Ta-tărlău, Feisa*, până la cele mai apropiate. Drumurile de țară, județene și comunale, erau numai cântec, drapele și fanfare. Sătenii în haine de sărbătoare, cu pălăriile împodobite cu frunză verde și cu treicolor, soseau în șire închegate, în urma steagurilor, a preoților și învățătorilor. Credeai că s'a răscolit toată frunza și iarba din cât cuprinde ochiul în sări. Văzduhul este plin de nori și se cerne o cădere mărunță de ploaie, însă nimenia nu iese seamă la apă și la noroiu. Nimic nu poate împiedeca avântul național răscolit.

Pe toate drumurile orașului curg puvoaiele de oameni spre locul adunării.

În fața primăriei din Diciosânmărtin era ridicată încă din presară o frumoasă tribună din ramuri verzi, în fruntea căreia vântul flutura mari drapele naționale. Larga piață s'a dovedit în curând prea strâmtă pentru mul-

țimea satelor. Spre orele 11 s'au terminat serviciile divine în cele două biserici românești și lumea toată s'a îngrămădit în fața tribunei. Un adevărat codru de steaguri treicolore, de plancarde și de table cu numele comunelor și societăților.

Adunarea de protestare

La ora 11 iau loc în tribună doamnela din Diciosânmărtin *toate în costume naționale*, având în frunte pe venerabila prezidență a Reuniunii Femeilor Române, d-na *Aneta Zehan*, în portul vechilor domnițe din timpul Voievozilor. În fața tribunei toți intelectualii români ai orașului, în frunte cu d. prefect *Dr. Ilarie Holom* și cu cei doi protoșopi ai bisericilor românești. Sunt de față toți preoții și învățătorii ținutului, notarii comunali și alți conducători ai poporului. Dintre minoritari n'am văzut decât pe delegații Evreilor. Ungurii stăteau mai la o parte, luând notițe pentru gazetele lor.

Adunarea o prezidează și dechide d. *Alexandru Lupeanu-Melin* din Blaj, președintele despărțământului central județean al „Astrei”, care aranjează manifestația.

Urcat la tribună d. *Lupeanu* spune în mijlocul unei mari însuflețiri:

— *Vin dela Piatra Libertății, unde părinții noștri au făcut jurământ la 1848, că mor mai bine 'n luptă cu glorie deplină, decât să mai fie sclavi în vechiul lor pământ! Împotriva acestei libertăți se îndreaptă astăzi unelțirile revizionistilor. Noi nu vrem războiul, noi vrem pacea și bunăînțelegere între popoare, însă vom apăra cu orice jertfe hotarele moștenirii străbune. Revizionistii să știe că noi n'am uitat suferințele trecutului. N'am uitat spân-*

Prin văi și hârtoape
Cu bucata'n gură, pe vârf de untură
Pe corn de furcușă
Să-și cate drăgușă,
Astămpăr să n'aibă
Nici ziua nici noaptea
Somnul nu-i priască
Pâinea nu-i tihnească
Până va afla
Până va lua
Pe (Mărie, Anuța sau alta) a lui
Floarea câmpului
Focul dorului
Pacea somnului

— Apoi sufla în găoacea de melc:

— *Iz-ben-che-turci* — și lua șarpele
— *Spune-mi cap de șarpe*
Cap de lighioaie
A tot știutoare
Și ghicitoare
Spune-mi de (Ion, Niculai ori altul)
Ce face? ce drege?
Dorul unde-i merge?
Unde se oprește?
La casă 'nvechită
La mândră urată...
Și-l fă cap de șarpe
Să nu-și afle pace
Oi să vină 'nvoace
Iz-ben-che-turci!

— Apoi sufla deasupra șarpelui și zicea:

— *Iar de n'a voi*
Ori se va opri

La mândra urată
Cu casa 'nvechită
Spune — șarpe —, spune
Spune-i babei Stanca
Stanca Bodoleanca,
Să-i dea cu ghiocul
Să-i mănca norocul
Să-i dea cu custura
Să-i curețe gura
Gura de oase
Obrazul de roșată
Ochii de negreață
Să rămână curat
Luminat
Ca propteaua lângă gard
Să zacă 'n vâpaie
Pe perini de paie
Să zacă de boală
Și de fierbințală
Cu limba uscată
Cu gura 'nfocată
Și picur de apă
Nu poată gusta
Pân' se va 'nturna
La mândră-i aleasă
La (Ana ori Mărie ori alta) frumoasă
S'o facă mireasă.
Iz-ben-che-turci!

Lua apoi cărțile de joc murdare, unsuroase și rupte la colțuri, le dădea fetei sau nevastei, zicând:

— *Fă-ți sfânta cruce și ridică să-ți trag*

pe gând. — Apoi le șiruia pe masă și meru boscoroada din gură:

— *Valetul de spație și valetul de dăbă* se ceartă pentru *dama de roșu*, *Dama de verde* dușmănoasă și uricioasă:

— Doi feciori îți au grija și mor după tine. Unul cu părul galben albenes, altul cu părul negru negricios. Da de care ți-a fi norocul? Da de cel cu părul negru, bată-l norocul și zilele cele bune. O femeie dușmănoasă și uricioasă îi stă în cale și-l opăcește și-l îndeamnă să meargă la *dama de verde*, fată bogată și lăudată. Dar cu toată bogăția și cu toată trufia, nici la degetul cel mic nu-ți ajunge.

Ca să-l facem să vină mai curând, să-i dai babei Stanca patru copuri de făină de grâu curat, doi punți de slănină veche, o litră de vin de doi ani și un ban de o sută de lei, dar să aibă pe el slova R și numărul 3, că dacă nu, nu-i bun. Apoi baba Stanca îi va fierbe floarea crăiască în apă din noua izvoare, în rouă dintre trei hotare, și apa aceea de-cântată și fermecată i-o va arunca în cale pe unde știe că umblă el. Dacă nu va veni, atunci fetița (sau nevasta) să vină a doua oră la baba Stanca, cu cinci coți de pânză de fuior, cu doi coți de pânză de bumbac și cu o cupă cu smântână din lapte de bivoli ori de vacă tărcată și cu alt ban de o sută cu slova R și numărul 3, ca să-i facă baba farmecul cel mare, că ori vine, ori moare.

Fete din sat, și mai tinere, și mai înb-

zurătorile în cari au atârnat iobagii Ardealului subjugat. Nam uitat pe mucenicii asupritorilor de demult. Nam uitat pe Horia și pe Jancu. Nam uitat pe vlădicii batjocoriți și augrumați de călăii asupritorilor, nici pe preoștii întemnițați la Cluj și la Șoproon. Și dacă ne vor sili revizionistii hrăpărești, vom ști să-i răsbundm. Granițele făurite cu sânge, numai cu sânge pot fi încălțate. Noi nu suntem singuri în lume, avem frați de suferințe cu cari împreună ne vom ști apăra drepturile. Revizionistii de azi și de totdeauna se vor frânge de zidul de fier al celor ce-și apără drepturile și moșia strămoșască!

Au urmat la cuvânt pâr. protopop George Opresan în numele bisericii și al credincioșilor ortodocși, pâr. protopop Moldovan în numele bisericii unite, d. Dr. Emil Folea în numele intelectualilor, D-na Aneta Zehan în numele reuniunilor de femei, d. Dr. Ioan Zilertiu, în numele voluntarilor și al foștilor ofițeri, d. Ioan Vulcușiu în numele școalelor, d. Nișu Moldovan în numele asociației învățătorilor.

Toate cuvântările au fost un clocot brav de simțiri românești, subliniate în fiecare clipă de aprobările publicului și ale satelor. Răsunau într'una strigăte viforoase: *Nu dăm nici un petec de loc din granițele României mari! — Jos revizionistii! — Vrem respectarea tratatelor de pace! — Noi am mai fost la război! — Cunoaștem drumul Budapestei! — Nu ne temem nici de porțile iadului! — Granițele noastre sunt sfinte!*

La sfârșitul adunării d. profesor Șerbu, secretarul „Astrei“, a cetit, în aplauzele multimei, următoarea

Moțiune

Miile de cetățeni de pe plaiurile moșilor lui Ștefan cel Mare dela Cetatea de baltă, întruniți astăzi 28 Mai 1933 în inima județului Târnava Mică, la Diciosânmărtin, în mijlocul așezărilor de străvechi lănceri și plăeși,

Reamintindu-și glorioasa realizare a visului național la 1 Decembrie 1918 în Alba Iulia, când au fost reintregite vechile hotare ale lui Traian și consfințite prin tratatele de pace internaționale,

Reamintindu-și lacrimile vărsate de părinții lor în decursul veacurilor pentru drept și dreptate,

trânite, începură a merge tot mai des pela baba Stanca Rodoleanca, dar pe furis și fără să știe una de alta. Ba dela o vreme începură a o căuta și mai multe neveste, una ca să-i dea din cărți unde umblă bărbatul ei, de vine noaptea tot târziu acasă, alta ca să-i „facă“ de noroc în curte, alta de pace cu soacra, alta de durere de cap, de bubă, de umflătură, de dușmănie și de alt multe; iar la Stanca se îngrămădeau din ce în ce mai mult oalele cu smântână de vacă târcată, cipurile de făină de grâu curat, punți de slănină veche, coții de pânză de fuior și de bumbac și banii de o sută cu slova R și cu numărul 3, cari nu erau tocmai greu de aflat, de oarece pe toți banii de câte o sută se află de patru ori slova R (Carol II Regele Românilor) și numărul 3 (1932); și astfel babil Stanca începu să-i meargă în satul ei mai bine decât în toți cei cinci zeci de ani prin Țara Românească.

Fetele cele tinere nu aveau bani, slănină și alte câte trebuiau la meșteșugul babil Stanca. Furau deci dela părinți sau chiar de aiea, și astfel multe pricini s'au făcut în sat de când venise ea. Nevestele ascundeau și își mințeau sârbații, ea să dea babil Stanca. Ba unele neveste ajunseră chiar la îndrăzneala să amenințe pe bărbăți că vor merge la baba Stanca și li vor face neoaameni, dacă se vor mai purta rău cu ele.

(urmează) **N. Lupu**

Reamintindu-și suferințele îndurate în pământul străbun pe care moșii și strămoșii noștri le-au frământat cu sudori și sânge, moșii și strămoșii noștri le-au arat și curățit de bălăriile barbariei,

Reamintindu-și sutele de mii de morți ai părinților și fraților noștri cari și-au semănat oasele pe toate câmpurile de luptă ale Europei și chiar ale Asiei, dela ghetarii Siberiei și până la Pirenei, pentru hotarele statului național care ne ocrotăște astăzi,—

Iși ridică glasul de protest împotriva tuturor uneltitorilor neloiali cari, cerând revizuirea tratatelor, cantă să primejduiască pacea Europei și să aprindă un nou războiu între popoare.

Protestăm cu supremă energie împotriva tuturor celor ce răvnesc la hotarele patrimoniului nostru strămoșesc, pe care vom ști să-l apărăm față de origine, cu orice jertfe, chiar cu sângele și cu viața noastră. Incredători în energiile nesecate ale neamului nostru de străvechi legionari, sub comanda glorioșului nostru Rege Carol al II-lea, deprins cu războiul și cu vitejia, vom ști să oprim orice puvoaică cari se vor atinge de granițele noastre sfinte. Să știe dușmanii că plăeșii lui Ștefan cel Mare n'au pierit și dacă în timpărilor trecute au înfruntat puvoaiile barbare ale Semilanei, vor avea oricând puterea să adrobească orice tendințe cari periclitează civilizația și umanitatea, râvnind la drepturile noastre imprescriptibile!

Trăiască România Mare!

Trăiască apărătorii păcii!

Moțiunea a fost primită cu urale cari nu mai voiau să contenească. Apoi, la un semn, iatregă asistența a intonat imnul „Trăiască Regele“, care răsbătea până departe spre văi și dealuri. Au încetat și picurii de sus, și soarele însuși a privit cu căldură frumoasă manifestare a poporului târnăvean.

După adunare întreaga mulțime s'a aranjat în șire de câte patru, sat după sat, după steaguri și conducători, în coloană nesfârșită, spre prefectura județului. Orașul Diciosânmărtin era un râu viu de norod în haine de sărbătoare, peste care fluturau colorile dragi ale nației noastre: albastru, galben, roșu.

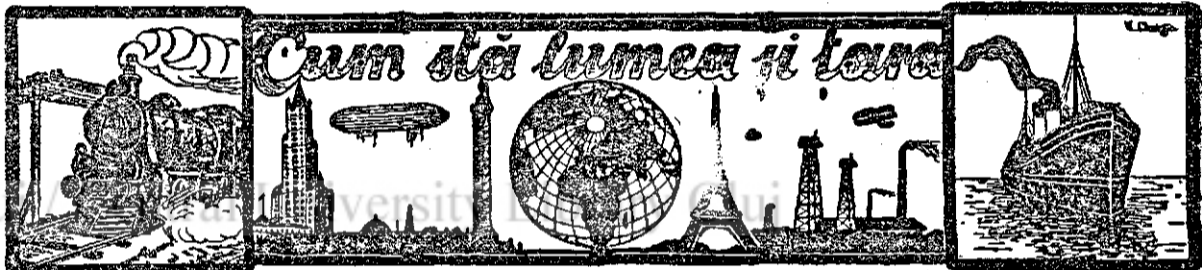
La palatul prefecturii mulțimile au aclamat pe d. prefect Dr. Ilarie Holom, căruia i-au cerut să aducă la cunoștința M. Sale Regelui Carol II și guvernului moțiunea votată în adunare și hotărîrea poporului târnăvean, de-a apăra cu orice jertfe hotarele României întregite, una și nedespărțită în veci.

Intr'o foarte inimoasă cuvântare d. prefect a lăudat însuflețirea națională a poporului târnăvean și a făgăduit că va aduce la cunoștința celor în drept minunata manifestare a județului Târnava Mică.

Dela prefectură poporul a plecat la *casarma cercului de recrutare*, aclamând armata și pe ofițerii M. Sale Regelui. Ca încheiere grădina prefecturii s'a înfiorit din colț în colț de porturile albe ale flăcăilor și fetelor târnăvene, cari s'au prins în *horă mare*, sub conducerea *vestiților călușeri* dela Laslău și toată ziua au răsunat fanfarele și muzicile țărănești.

Cu asemenea popor și cu asemenea însuflețire, România Mare nu va putea fi atinsă de nimenea, niciodată!

Corespondent

Ce mai este nou în politică

Patru țări protestează împotriva revizuirii

Țările din Mica Înțelegere: România, Jugoslavia și Cehoslovacia, precum și Polonia au ales ziua de 28 Mai, în care să se țină adunări mari în toate orașele mai de seamă, cu scopul de a protesta contra acelor cari voesc să strice granițele stabilite prin tratatele de pace, încheiate la sfârșitul marelui război. La București și Cluj, la Belgrad și Zagreb, la Bratislava și Kosice, la Varșovia și Lvov, precum și într'un număr mare de alte orașe s'au și ținut manifestațiile, în cari oratorii din toate țările și-au spus sus și tare cuvântul contra uneltirilor revizioniste. Ca un singur om, cele 4 țări au strigat, să se audă în lumea largă, că nu se invoiesc una cu capul la schimbarea granițelor, și că nu dau nici o palmă de loc din pământul țărilor lor. Cei cari ar încerca să pună la cale revizuirea granițelor stabilite prin tratatele de pace, înseamnă că sunt dușmanii păcii, a libertății popoarelor și a dreptății; înseamnă că vreau să aprindă din nou flăcările războiului, fiindcă revizuirea ar duce negreșit la un nou război. Țările din Mica Antantă și Polonia s'au întregit și alcătuit în baza dreptului popoarelor de a-și croi ele înșile soarta (autodeterminare), iar granițele lor cuprind pe fiii aceluiaș neam, cari până în 1918 au fost supuși pe nedreptul, sute de ani, altor popoare. — Granițele de acum au

fost pecetluite prin sângele multor vieți omenesti și sunt graniți drepte, iar cei ce vor ridica sabia împotriva lor, de sabie vor pieri. Iar Ungurilor cari strigă »nem, nem, soha«, că adeca nici când nu se vor împăca cu granițele de azi ale Ungariei, li s'a spus, că ceace doresc ei nu se va împlini decât la luna lui șohan.

În România și-a dat multă osteneală la organizarea adunărilor împotriva revizuirii, ziarul »Universul« dela București, Cinstei lui.

Moșii și pădurile lor

Românii din părțile muntoase ale județului Cluj, de ani de zile poartă o pără cu jidanul Tischler Moor (Maurițiu) dela Cluj, care s'a instăpănit peste pădurile lor. Au bătut toate drumurile pe la cele tribunale, și procesul tot nu li s'a mai isprăvit. Ba din lipsa unor martori, ba din altă pricină, desbaterile s'au tot amânat de joi până mai apoi.

În zilele acestea trebuia să se țină la tribunalul din București o nouă pertractare, dar din pricina unei chițibușerii advocățești ori judecătorești, desbaterile s'a amânat din nou. Atunci unul dintre moși, căpitanul invalid de război, Emil Șiancu a scos un revolver și a împușcat pe Tischler Moor, care era și el de față. Căpitanul Șiancu fiind dezarmat a spus, că și-a făcut el dreptatea, pe care oamenii întârziău să o dea. — Un creștin

nu poate să aprobe un omor, dar dnii judecători încă ar trebui să-și tragă pe seamă că nu se poartă oamenii pe drumuri, cu cheltueli mari, ani de rând, fără să li se mai isprăvească procesele. Iacă sunt oameni de aceia, cari într-o clipă de desnădejde, uitându-și de sine, își fac dreptatea așa cum e păcat să se facă.

*

Dela Geneva

Politica mare lumească fierbe mai departe în orașul din Elveția, unde de doi ani de zile țările din întreagă lumea se zbat să înfăptuiască dezarmarea, ca astfel să garanteze pacea, dar fără să prea izbutească. Mai nou a fost vorba să se stabilească cine trebuie socotit de agresor (atacător). Rusia a propus să fie socotit acel stat care a ieșit de pe teritoriul său propriu național, cu arma în mână, ca să se dedea la ostilități (dușmăanii) contra unui alt stat.

Propunerea a fost primită de Franța, de Mica Înțelegere și de cele mai multe state, dar ce ție, de data aceasta s'a pus împotriva Anglia. — E și la Geneva ca la zidirea Mănăstirii Argeșului: Ziua ce lucra, noaptea se surpa — iar Manole (Liga Națiunilor) se poate tot tradi de geaba. Numai de n'ar fi un nou război, jertfa ce se cere pentru înfăptuirea planului dezarmării.

Iarăși pactul celor 4

Ducele Mussolini, din capul căruia a ieșit pactul celor 4 puteri (Anglia, Franța, Germania și Italia) nu se astâmpără. După ce, mulțumită împotrivirii Franței și a aliaților sale (Mica Înțelegere și Polonia), planul în forma lui dela început, cu ținta lui de revizuire a granițelor, a fost respins, d. Mussolini îl aduce din nou în altă formă. Ținând seamă de memorandumul francez, planul în forma lui nouă nu ar mai cuprinde gânduri de revizuire și nici n'ar mai fi să surpe puterea Ligii Națiunilor.

El vorba că în această formă, după ce i s'au scos dinții veninoși, să fie iscălit și astfel să se asigure pacea pe 10 ani.

Să dea Dumnezeu să fie bine.

Ungaria și minoritarii ei

Ungurii se plâng în toate părțile că țările Micei Antante ar prizoni pe frații lor de sânge rămași acolo. Ei văd așchia din ochiul altuia, dar nu văd bârna din ochiul lor. Acum de curând însă, în parlamentul din Pesta, un deputat șvab (neamț) a arătat cât de neomenos se poartă Ungurii și cum prigonesc pe Nemții aflători în cuprinsul Ungariei. Deputatul Bleyer, pentru că a spus adevărul a fost mult hulit nu numai de gazetele dela Budapesta ci și de gazetele partidului maghiar din Ardeal.

De altfel aceste gazete nu-și pot ascunde nici chiar gândurile lor revizioniste, și cine le cetește cu băgare de seamă, poate vedea cum oftează după Ungaria și cum vreau să blameze (să facă de răs) România, ori de câte ori li se dă prilej. Și cu toate acestea Românul e îndelung răbdător. Ține în slujbele statului o mulțime de unguri, îi încălzește la sân, pentru că să-l muște când țara va avea mai multă lipsă de slujbă dreaptă și credincioasă.

Oare n'ar fi vremea să nu mai așteptăm să ne lovim cu capul de pragul deasupra, pentru că să vedem pe cel de jos?

Dr. Coriolan Suelu

Distincție. Aflăm cu plăcere că Maestratea Sa Regele a binevoit a conferi păr. protopop al Blajului Aurel C. Domșa ordinul „Meritul Cultural” în gradul de cavalier. — Felicitările noastre!

Un țaran norocos. Țăranul Jenson din comuna Kropp (Suedia) a dat, săpând cu hârlețul în grădina sa ca să pună crumpene, de o ladă mare de fier, pe care descoperind-o cu mare greu, a aflat în ea tot felul de scumpeturi; diamante, aur, argintării, sticlării scumpe. Invățații au dovedit că acele scumpeturi au fost ascunse în pământ la anul 1633, după moartea regelui Gustav Adolf, și că sunt bogăția familiei regale Wasa de pe acele vremuri. Toate acele scumpeturi au fost declarate avere națională, iară țăranul a primit, drept remunerație, o sumă frumoasă de bani, așa că s'a îmbogățit deabinelea.

Iarăși au fost reduse pensiile. Sfatul miniștrilor a hotărât din nou să scadă pensiile bieților și nefericiților bătrâni. De astădată se scad numai pensiile civililor, mai mari de 2000 Lei, cu câte 6%, iară ale militarilor, numai dacă sunt mai mari de 2500 Lei. Și-au tras bieții oameni dela gură o viață întreagă, ca să aibă ceva la bătrânețe, iară acum e val de capul lor, scăzându-le pensia de câte 2—3 ori la an.

Pierderile Italiei în război. Ziarele italiene arată pierderile Italiei în marele război, spunând că au avut 700.071 morți, 463 mutilați și un milion 160 mii răniți.

A pățit-o Tischler Moor. Știți, cine este Tischler Moor? Căiaul Moșilor! Nu de mult am arătat în „Unirea Poporului”, printr'un lung articol, câtă nedreptate li-s'a făcut Moșilor noștri cu pădurile. De 10 ani sunt în pără cu Tischler Moor și de 10 ori s'a amânat procesul. În ziua de 29 Malu iară au fost citați mai mulți moși la proces, care din nou s'a amânat, pentru a nu știm câte ora. Atunci căpitanul invalid Emil Șiancu, moș și neindreptățit și el de către jidanul Tischer Moor, a scos revolverul din buzunar și l-a împușcat în piept pe călău, în fața judecătorilor, făcându-și singur dreptate, după cum a mărturisit însuși pe urmă. Tischler Moor a fost dus la sanatoriu Brâncovenesc, unde a murit a doua zi. Căpitanul Șiancu, care din banii

lui a susținut procesul Moșilor, amânat de atâtea ori, a fost deținut și întemnițat. El este fiul preotului din Bologa, fost comandant al unui batalion de gardă națională română, care a oprit devastările Ungurilor, cu prilejul retragerilor din Ardeal. El a mărturisit că l-a omorât într'o clipă de necaz și de desnădejde, în clipita în care s'a amânat din nou aducerea sentinței.

Groznică nenorocire de autobuz. În noaptea de 26 Malu autobuzul Nr. 65 care a plecat din Târgul Mureș spre București, rupându-i-se frâna s'a lovit de un stâlp și apoi a căzut, la Valea largă, nu departe de Sinaia, în adâncime, murind pe loc 3 inși iară doi la spitalul din Sinaia, 19 au fost greu răniți, iară vreo 10 mai ușor. Toți acești nenorociți au plecat la București ca să-și capete de lucru și să câștige vreo doi bani, în zilele grele de astăzi. Bieții oameni acuma parte zac în groapă, parte în spitale, suferind tăieturi și chinuri grozave.

Gandhi a ajuns 21 zile. Vestitul conducător al Indienilor a ajuns 21 zile, drept protestare împotriva nedreptăților englezești împotriva poporului Indiilor. Doctorii l-au aflat deplin sănătos și au spus că se va restabili foarte repede. În ziua de 29 Malu, la ora 8 și 20, când s'au împlinit cele 21 zile de ajun el a beut un pahar cu zamă de portocale.

Putrezește sicriul fostului împărat Francisc Iosif. Oricât s'ar părea de natural acest lucru, este totuși ceva neobișnuit, fiindcă sicriile foștilor împărați austro-ungari sunt așezate toate în pivnița bisericii călugărilor capucini din Viena, stând sub mare grijă. Mare le-a fost mirarea acestor călugări când au observat că, în urma umezelii din pivniță, se putrezește talpa sicriului. Ei au adus acest lucru la cunoștința Vienezilor, rugându-i să contribuie cu bani pentru scăparea de putrezire a sicriului celui din urmă împărat habsburgic.

O femeie vestită. Vestită însă numai prin aceea că n'a fost ca alte femei, a fost dna Herbert Ballard, firește din America. Ea se măritase fiind de 11 ani, divorțase la vârsta de 13 ani și se sinucise la vârsta de 15 ani, în fața casei aceluia pe care l-a iubit și care n'a voit să se încurce cu ea.

Unde trăiesc cei mai mulți Evrei. De când dl. Hitler, cancelarul Germaniei, a isgonit din Germania o sumedenie de Evrei, lumea se cam interesează, unde locuiesc cei mai mulți Evrei. Răspunsul ni-l dă un ziar german. În orașul Saloniki din Grecia, unde 38% a populației sunt Evrei. Urmează apoi Varșovia, capitala Poloniei, cu 33%, Newyork cu 30%.

Mormântul comun alor mii de soldați

În Jugoslavia, la Üsküb, au fost pe vremea războiului mari lupte, unde au căzut zeci de mii de soldați, și de o parte și de cealaltă. Iată frumosul mormânt ridicat în mijlocul millor de morminte, purtând de toate cele patru părțile scrisoarea: „Pro patria” = „pentru patrie”. Și astăzi mâne lumea iară va începe a se bate ca să ridice alte monumente pentru altă milioane de morți.

Budapesta cu 25%, Viena cu 16%, Philadelphia (America) cu 10, Praga cu 5, Berlinul cu 4 1/2 și Hamburg cu 1 1/2. Dintre țări Polonia are fericirea de a găzdui pe cei mai mulți Evrei și anume 13 la sută din întreaga sa populație, Ungaria cu 6,3, România cu 4,8, Statele unite Nordamericane cu 3,1, Cehoslovacia cu 2,6, Rusia cu 2,3, Germania cu 0,9 și Anglia cu 0,7%. Din aceste socoți se vede că Evreii locuiesc mai bucuros la orașe decât la sate și că după Polonia și Ungaria noi avem fericirea de a ne fi cu cei mai mulți Evrei. Statistica aceasta însă este veche. După venirea la putere a dlui Hitler în Germania țara noastră s'a mai îmbogățit cu câteva zeci de mii de porodițe de ale lui Iuda, așa că astăzi poate că suntem cam egali cu Ungaria, adică ne apropiem de 6%. Să ne fie de bine, și să sprijinim gazetele, cărțile și prăvăliile jidovești.

Un caz ciudat de otrăvire. Ilinca Itrini, din Crivești de lângă Bârlad, venind în oraș, a cumpărat sodă caustică, pe care a pus-o lângă o pâine într'un sac. În drum spre casă, fiind apucată de ploaie apa a dizolvat o parte din sodă care a intrat în pâine. Ajungând acasă, a mâncat pâinea, otrăvindu-se. În stare gravă a fost internată în spitalul Crivești. Sunt puține speranțe de scăpare cu viață.

În Rusia nu vor mai fi bucătării. Conducătorii de astăzi ai nefericitului popor rusec, cei mai mulți jidani nerușinați și fără de suflet, au dat mai nou un ordin, ca de aici înainte nimenea să nu mai fiarbă acasă, în bucătăria sa proprie. De aceea au ridicat 117 fabrici de bucătărie, cari vor prevedea zilnic un milion și jumătate oameni cu prânz și cu cină. Cea mai mare fabrică de bucătărie va fi ridicată la Avano, de unde vor fi hrăniți 135 mii de oameni. Totdeodată s'a dat ordin strict ca în viitor să nu se mai zidească nici o casă cu bucătărie. Să le fie de bine!

Cum scăpăm semănăturile de cioare.

Mulți obișnuiesc să implante într'un par câto o cioară moartă, vrând în felul acesta să alunge cioarele dela semănături. Mai bine este ca mai multe cioare moarte să se imprăștie pe diferite părți ale pământului. Dacă cioarele găsesc pe câmp vre-o cioară moartă, nu se mai ating de semănătura aceluși câmp și zboară în altă parte.

SOBOLUL

Cum se poate alunga sobolul din grădinile de legume

În zilele trecute am primit o scrisoare dela un bun prieten și cetitor al gazetei, în care îmi cere să-i dau deslușiri, cum ar putea să stărpească sobolii din grădină, căci îi fac mare pagubă în straturile cu ceapă și în toate celelalte legume.

Sunt mulți cari se plâng, că din cauza sobolilor se prăpădesc legumele din grădină. Nu-și dau însă seama, că dacă n'ar fi sobolii s'ar prăpădi și mai multe legume. Căci acolo unde sunt soboli sunt și mulți viermi — larve de insecte stricacioase, cari mănâncă rădăcinile legumelor și straturi întregi de legume se uscă.

Sobolii se hrănesc numai cu acestea larve de insecte stricacioase și un singur sobol mănâncă într'o zi atâtea insecte cât face greutatea corpului său.

Aproape o sută de larve de insecte, cântăresc atâta cât și un sobol. Astfel un sobol mănâncă într'o zi până la o sută de larve. Într'o lună mănâncă aproape trei mii de larve de insecte stricacioase, iar în celea cinci luni de vară, începând din Mai și până la sfârșitul lui Septembrie mănâncă vre-o 15.000 de insecte stricacioase. Aceste insecte dacă ar rămânea în pământ, de bună seamă ar prăpădi mai multe legume ca și sobolul, care umblând prin pământ după insecte, face găuri și ridică mușuroaie, cari strică înfățișarea grădinii și se nimicesc și unele legume.

Sobolul la legume nu se atinge. Mai bine rămâne flămând decât se atace vre-o rădăcină de legumă.

Pagubele ce le fac sobolii prin fânate și prin grădinile de legume sau de flori, săpând găuri și ridicând mușuroaie, sunt foarte mici față de folosul mare ce-l aduc nimicind atâtea insecte stricacioase ierburilor, legumelor și florilor de prin grădini.

Din cauza aceasta sobolul totdeauna a fost socotit ca un animal folositor. Și dacă se găsește în vre-o grădină, fiindcă strică înfățișarea grădinii prin mușuroaiele

ce le face, iar din cauza găurilor pe cari le sapă, multe legume se uscă, nu trebuie omorât, ci mai bine e să se alunge în altă parte.

Alungarea sobolilor din grădină se face în chipul următor: Se netezesc toate mușuroaiele vechi pe carile-au făcut, apoi se urmăresc toate mușuroaiele mai proaspete și cu o bătă se caută gaura unde a săpat sobolul. Turnăm în gaură puțin petrol. Sobolul nu poate suferi mirosul de petrol și tuge în altă parte. Urmărind cu sirguință toate mușuroaiele proaspete și turnând petrol în găuri, sobolii se duc din grădină și nu mai fac nici o stricăciune.

Impreună cu sobolii se duc din grădină și insectele stricacioase, fiindcă nici acestea nu pot suferi mirosul de petrol. Așa că scăpând grădina de mușuroaiele sobolilor, scapă și de insectele stricacioase.

Când turnăm petrol, trebuie să fim cu mare grijă să nu turnăm peste vre-o legumă, căci se prăpădește. Petrolul e stricacios pentru legume, dar numai dacă le atinge. Mai ales frunzele și tulpinele nu e bine să fie atinse de petrol.

Sobolii alungați cu petrol din o grădină, nici nu se mai re'atorc curând în acea grădină.

Ion Popu-Câmpeanu

Cine asupresc pe minoritari, noi ori Ungurii

La universitatea din Budapesta profesorul de limba și literatura germană este șvabul Dr. Iscob Bleyer. Până după marele războiu dl Bleyer a fost un șvab renegat, căruia nici că-i păsa de neamul său șvăbese din Ungaria, cu toate că a fost și deputat al șvabilor ani dea rândul.

De când România noastră a dat toate libertățile Șvabilor din Banat și Sașilor din Ardeal și dl Bleyer s'a trezit că ar fi bine să aperse, interesele celor ce l-au trimis în parlament, mai ales că fusese, îndată după războiu, și ministru al naționalităților din Ungaria. A spus deci, într'o vorbire, că nicăiri nu le merge mai rău Șvabilor ca-n Ungaria, unde ei nu au decât școli ungurești, preoții le predică în biserică numai ungurește, și ei sunt considerați întru toate și pururea ca Unguri.

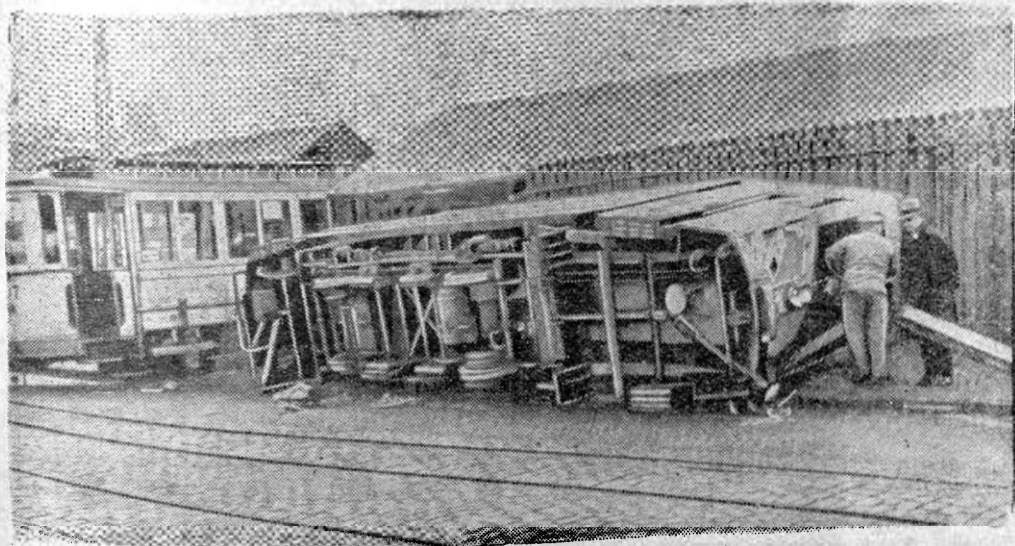
Vorbirea dlui Bleyer a făcut mare vâlvă în toată Europa, iară pe Unguri i-a supărat rău. Studenții universitari dela Budapesta au plecat să-și răzbune asupra profesorului lor, i-au spart ferestrele, i-au prădat mobilele și i-au bătut soția.

Profesorul Bleyer a raportat rectorului universității, care i-a pedepsit pe studenți. Aceștia însă nu s'au lăsat, ci au cerut rectorului și ministerului, să-l scoată pe dl Bleyer din învățământ, pentru că altfel, atâta vreme cât dl Bleyer va mai fi profesor, ei nu vor mai merge la ore. Dl Bleyer în schimb a dat de știre că anul acesta nu va ținea examene, așa că elevii răsvrățiți vor rămânea fără examene.

Noi numai bucura ne putem de întâmplările acestea, pentru că de o parte lumea întreagă s'a putut convinge, ce fac Ungurii cu naționalitățile la ei acasă, iară de alta că mai multe ziare mari germane au recunoscut cu acest prilej că nicăiri nu le merge Germanilor minoritari mai bine ca la noi în România.

Interesant este că zilele trecute ministrul președinte al Ungariei d. Gömbös a ținut la Seghedin, o vorbire prin care a voit să arete Ungariei, că minoritățile germane atât de bine-i merge în încât au ajuns unii dintre ei chiar la treptele

Nenorocire de tramvaie

În orașul Mainz din Germania la un tramvai i-s'a stricat frâna. Urmarea a fost că s'a ciocnit cu un alt tramvai și s'a răsturnat. Au fost 15 greu răniți și un mort.

— „ELECTRICA“ S. A. — BLAJ —

CONVOCATOR

Domnii acționari ai societății anonime „Electrica“ din Blaj sunt invitați în sensul art. 9 și următorii din statutele societății și art. 157 din Codul comercial, la a

VII-a ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ

care se va ține în 10 Iunie 1933 la orele 6 d. m. în localul Casinei Române cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul Consiliului de administrație și al consiliului de cenzori examinarea și aprobarea bilanțului pe 1932 și darea absolutului.
3. Deciziune asupra lichidării societății și numirea lichidatorilor.
4. In caz de nelichidare întregirea Consiliului de administrație și fixarea marcelor de prezență pe 1933.
5. Eventuale propuneri anunțate Consiliului de Administrație conform statutelor.

Domnii acționari sunt rugați să participe la adunare, depunându-și ca cassa societății, la Adm. Centrală Capitulară, ori la banca „Patria“ acțiunile eventuale documentul de procură până cel mai târziu 8 Iunie a. c. la orele 6. seara.

Blaj la 8 Iunie 1933.

„Electrica“ s. a. Blaj

Iacob Popa m. p., președinte

ing. George N. Barbu m. p. director

Cto Bilanț la 31 Decembrie 1932.

Cto Cassa numerar	37.546.—		Cto Capital social	1.500.000.—
disp la bănci	471.000.—	508.546.—	„ Fond de rezervă	260.000.—
„ Investiții		1.192.116.—	„ „ „ penzie	80.000.—
„ Debitori		985.555.—	„ „ de amortizare	240.000.—
„ Mărfuri		44.564.—	„ Creditori	751.671.—
Pierdere		152.620.—	Dividende neridicată	51.830.—
		2.883.501.—		2.883.501.—

Cto Profit și Pierderi

Cto Salare	216.510.—	Cto Consumație	207.628.—
„ Marce de prezent	18.600.—	„ Proviziuni	2.265.—
„ Spese de Administrare	61.571.—	„ Pierdere	152.620.—
„ Contribuție și Comp. timbru	65.832.—		
	362.513.—		362.513.—

Pentru contabilitate

Ing. George N. Barbu

Blaj din ședința consiliului de Administrație ținută la 2 Martie 1932.

Iacob Popa ss.

Dr. George Borșan

președinte

președinte

Dr. Ambrosiu Chețlanu ss.

Dr. Victor Macavelu ss.

Ioan F. Negruțlu ss.

Ștefan Pop ss.

Ion Popu-Câmpeanu ss.

Iustin Hosu ss.

Alimpiu Aron ss.

George Bărbat ss.

S'a revăzut și găsit în consonanță cu registrele societății.

Blaj la 7 Martie 1933.

Membrii Comitetului de cenzori

Aurel C. Domșa ss.

Vasile Moldovan ss.

Simeon Gîzdavu ss.

președinte

Ioan Pușcaș ss.

Tralan Novac ss.

1491-1

AVIZ

Direcțiunea Generală a Monopolului Alcoolului cu No. 6638, din 6 Maiu 1933 a aprobat că toate farmaciile, drogeriile, băcăniile și cofetăriile pot vinde spirit de monopol în sticle infundate cu prețurile indicate pe etichetele sticlelor, fără orice brevet sau taxă.

Spiritul se pune în vânzare la depozitul special

EDMUND MENDL

Blaj

(143) 1-2

Redactor: IULIU MAIOR.

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

Curatorul parohiei române-unite din Dambu

No. 55—1933.

Publicațiune de licitație

Curatorul parohiei române-unite din Dambu, jud. Cluj, va ține în ziua de 18 Iunie ora 13 licitație publică, cu oferte închise — pentru darea în întreprindere a clădirii din roșu a bisericii.

Licitația se va ține în localul școlii primare din loc.

Planul, devizul estimativ, precum și condițiunile speciale și generale se pot consulta în orice zi de lucru la oficiul parohial.

Reflectanții vor depune, deodată cu oferta, și o garanță cu 6% din valoarea ei.

Dambu, la 12 Maiu 1932.

Ioan Rusu ss.

Teodor Șermășanu ss.

prim-curator

paroh

cele mai înalte. El însuși — a spus ministrul președinte Gömbös — este după mamă german, și iată-l acum ministru președinte. A sfecit-o însă rău, pentru că tocmai aceea a susținut-o și dl. Bleyer că Ungurii îi maghiarizează, cu tot prilejul, pe germani, că nu-i lasă ca să aibă școli germane, nici să li-se predice nemțește în biserici, și astfel se maghiarizează pe zi ce merge. Astfel s'au maghiarizat zeci de mii de Șvabi, între cari și vestitul scriitor ungar Herczeg Ferenc, pe care de fapt îl chiamă Franz Herzog.

Di Gömbös a recunoscut, fără să-și dea seamă, ceea ce a susținut și dl Bleyer, așa că străinătatea este în curat cu ceea ce fac la ei acasă. Germania și Austria de altfel le-a și plătit deja împrumutul Ungurilor, pentru că prezentându-se niște studenți unguri ca să joace football în Germania și Austria, amândouă popoarele i-au dat afară din țările lor nevoind să stea de vorbă cu reprezentatii acelor studenți, cari își bat joc de dl Bleyer și de soția sa, pentru că a îndrăznit să spună în fața lumii, cum îi deznaționalizează Ungurii pe minoritarii germani dela ei din țară.

In toată vremea

să ne îngrijim de mântuirea sufletelor noastre, ceea ce mai ales prin citirea cărților creștinești putem ajunge.

Citiți așadară

„Cărțile Bunului Creștin“, cari apar la Blaj, scrise pe înțelesul tuturor de p. prof. I. MAIOR

Iată numerii apărute până acum:

Nrii 1, 2 și 3 s'au epuizat (s'au vândut toți),

No. 4. Darul lui Dumnezeu, ne arată cum putem deveni fii și moșteni ai împărăției cerurilor. Cărticica cuprinde 64 pagini și se vinde cu 6 lei.

No. 5. Adevărata fericire, ne arată cum putem fi fericiți aici pe pământ, și mai ales în lumea cealaltă. 64 pagini, prețul 6 lei.

No. 6. Taina Spovedaniei, ne dă toate îndrumările de lipsă pentru ca să putem face o spovedanie bună și cum se cade, conținând și o oglindă sufletească, din care ne putem cunoaște păcatele. 116 pagini prețul 15 lei.

No. 7. Tălcuirea apostolilor din Duminecile de peste an, este o broșură fără de care nu putem înțelege apostolii pe cari îi cetește cantorul. Broșura are 400 pagini și se vinde cu 50 lei.

No. 8. Legea strămoșească, ne arată care este legea cu adevărat strămoșească a neamului românesc. Această broșură nu poate lipsi de pe masa nici unui român. Are 116 pagini și se vinde cu 15 lei.

No. 9. Tălcuirea Evangheliilor din toate sărbătorile de peste an, nici nu mai trebuie recomandată. Trebuie să o aibă fiecare creștin care cercetează biserica. Cuprinde 212 pagini și se vinde cu 25 lei.

No. 10. Tălcuirea apostolilor din toate sărbătorilor de peste an, în care tot creștinul află explicații apostolii, cari sunt mai greu de înțeles. 171 pagini, prețul 20 lei.

No. 11. Taina tainelor: sfânta cuminecătură, de care nu se poate lipsi nici un creștin care se cuminecă cel puțin odată la an, după cum nu se poate lipsi de No. 6, care este Taina Spovedaniei, celce vrea să se spovedească. 96 pagini, prețul Lei 8.

No. 12. Sfânta Liturghie, jertfa Legii Noui, ne arată, cari sunt părțile sfintei liturghii, ce foloase ne aduce, pentru cine, când și unde se poate sluji; biserica și părțile ei, sfintele vase și odăjdii, limba sf. liturghii și altele de folos pentru oricare creștin. 110 pagini cu 12 lei.